

Plánované nástupníctvo v rodinných firmách

Február/Marec 2017

Plánované nástupníctvo

Nástupníctvo a jeho aspekty

Plán nástupníctva

- **Príprava plánu nástupníctva**
 - očakávané;
 - neočakávané životné situácie
- **Možnosti:**
 - odovzdanie spoločnosti ďalšej generácii;
 - príprava spoločnosti a jej následný predaj;
 - vstup strategického investora;
 - management buy-out, atď
- Zohľadnenie vlastníckej roviny, tj. kto prevezme účasť
- Zohľadnenie manažérskej roviny, tj. kto bude spoločnosť riadiť
- Rodinná ústava
 - rozvetvené rodiny
 - možnosť do budúcnosti

Rodinné aspekty

- Rodinný odkaz môže byť narušený v dôsledku nedostatočného plánu nástupníctva a komunikácie:
 - citlivosť niektorých tém (smrť, choroba, rozvod)
 - túžba po udržaní kontroly, nezapojenie detí do rozhodovacích procesov
 - otázky spravodlivosti s tým súvisiacich sporov medzi súrodencami
 - zníženie hodnoty majetku (napr. v dôsledku rozvodu)
- Rozdielne potreby/názory v súvislosti s
 - toleranciou rizík
 - všeobecnou prospešnosťou
 - blahobytom jednotlivých členov rodiny
 - rodinnými vzťahmi a hodnotami
 - pracovným nasadením
- Nedostatok skúseností a vzdelania
- Nedostatočná formalizácia rolí
 - zodpovednosť
 - KPIs a benchmarking

Právne, daňové a iné aspekty

- Nevhodnosť súčasnej vlastníckej štruktúry pre účely kultivácie a ochrany majetku
 - Zrážková daň
 - Daň z príjmov (na všetkých úrovniach)
 - Vystavenie regulatívnym zmenám
 - Flexibilita štruktúry
 - Nákladovosť a spôsob riadenia
 - Substancia štruktúry
- Nevhodnosť súčasnej vlastníckej štruktúry pre účely odovzdania majetku ďalšej generácii
- Anonymita
- Ochrana majetku
 - nároky tretích strán
 - životný štýl rodinných príslušníkov
 - veritelia
 - súdne spory
 - rozvod, atď.

Účel a dôvody

Investovanie a správa majetku za účelom zisku

Ochrana majetku

Oddelenie majetku súkromnej povahy

Ochrana súkromia beneficienta

Distribúcia majetku

Charitatívne účely

Daňové nastavenie

Zabezpečenie medzigeneračnej kontinuity

Slovenská úprava- Dedenie a bezpodielové spoluvlastníctvo manželov

Dedenie a BSM

Dedenie

Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, Zákon č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok

Dedenie zo závetu, zo zákona, kombinácia oboch

Neopomenuteľní dediči:

- Maloletí potomkovia – aspoň toľko, ako by im patrilo zo zákona
- Plnoletí potomkovia – aspoň 1/2 dedičského podielu zo zákona

Nenadobudnutie dedičstva:

- Možnosť odmietnuť dedičstvo – zákonom stanovené náležitosti a lehota úkonu
- Dedičská nespôsobilosť – zákonom stanovené dôvody
- Vydedenie – taxatívne vymenované dôvody vydedenia
- Dohoda o prenechaní predĺženého dedičstva na úhradu dlhov

Závet:

- Napísaný vlastnou rukou, v inej písomnej forme za účasti 2 svedkov, vo forme notárskej zápisnice
- Základné náležitosti – deň, mesiac, rok podpisu
- Svedkovia nemôžu dediť
- Zrušuje sa neskoršie platným závetom, odvolaním, zničením listiny

Dedenie a BSM

Dedičské skupiny (dedenie zo zákona):

1. deti a manžel
2. manžel (aspoň polovicu dedičstva), rodičia, tí ktorí žili v spoločnej domácnosti
3. súrodenci, tí, ktorí žili v spoločnej domácnosti
4. prarodičia, resp. ich deti

Nadobudnutie dedičstva:

- Najprv vysporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov
- Potvrdenie o nadobudnutí jedinému dedičovi
- Potvrdenie o nadobudnutí dedičstva podľa dedičských podielov
- Schválenie dohody dedičov súdom

Zodpovednosť dedičov za primerané náklady spojené s pohrebom a za dlhy poručiteľa do výšky toho, čo z dedičstva nadobudli

Bezpodielové spoluvlastníctvo manželov (BSM)

- Všetko, čo sa nadobudlo za trvania manželstva okrem daru, dedičstva, vecí slúžiacich k osobnej potrebe alebo výkonu povolania, vecí vydaných v rámci reštitúcie
- Možnosť dohodou rozšíriť alebo zúžiť rozsah BSM
- Možnosť vyhradiť vznik BSM až ku dňu zániku manželstva
- Zaniká zánikom manželstva (z vážnych dôvodov môže súd BSM zrušiť aj za trvania manželstva)

Zahranličné útvary

Zahraničné útvary

Štáty s anglo-americkým právnym systémom

- Trust

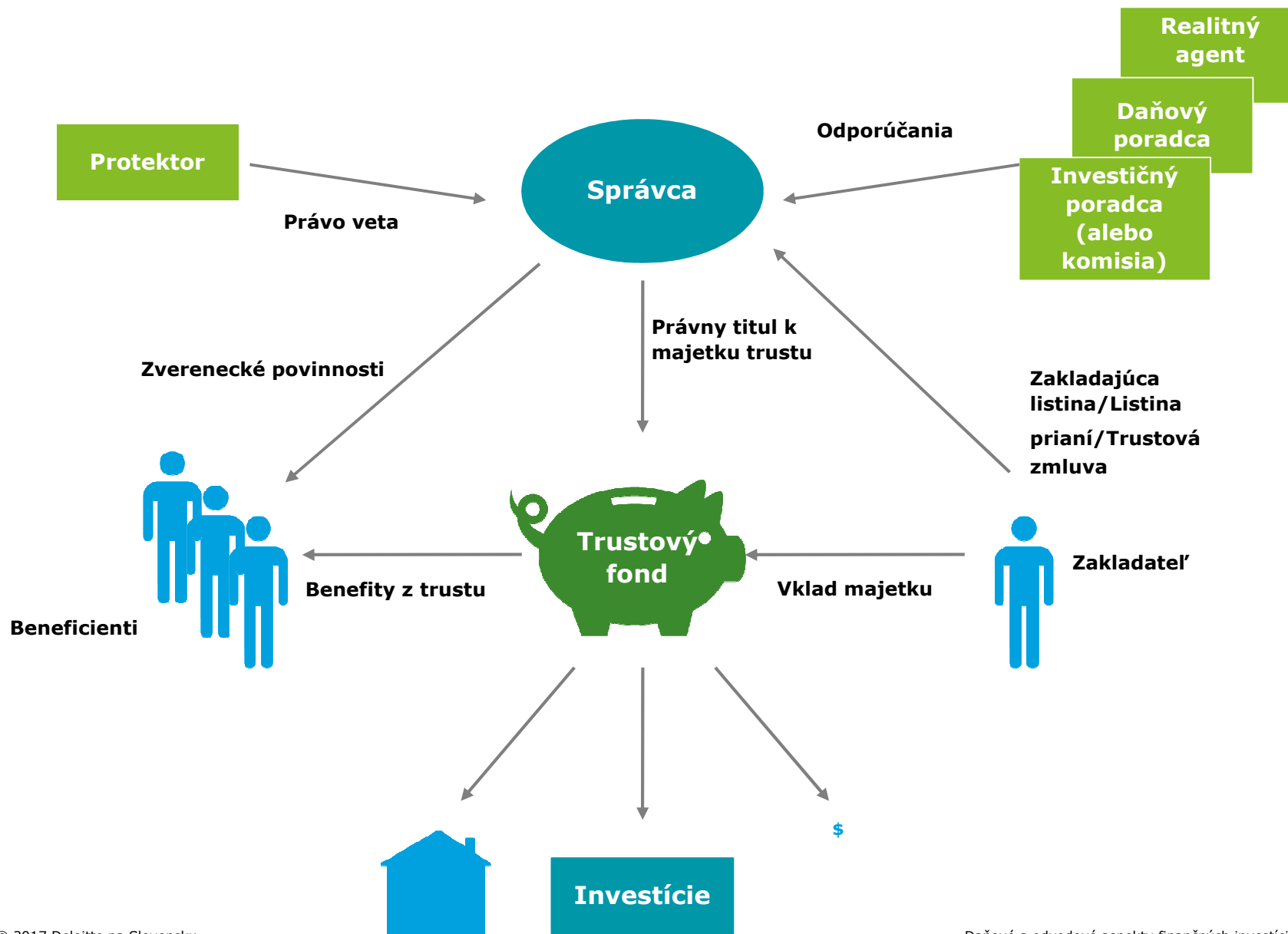
Česká republika

- Zverenecký fond
- Rodinná nadácia

Rakúsko

- Rakúska súkromná nadácia (Privatstiftung)

Trust

Trust

Právne aspekty

- Široké spektrum trustov podriadených cudziemu právu
- Vo väčšine prípadov ide o veľmi flexibilnú legislatívu, ktorá zároveň poskytuje vysokú mieru právnej ochrany.
- Zakladateľ môže v priebehu času do určitej miery (a v závislosti na typu trustov) ovplyvňovať spôsob plnenia beneficentom, spôsob nakladania s majetkom atď.
- Zakladateľ stráca vyčlenením majetku svoje vlastnícke práva, ktoré ďalej vykonáva správca podľa vôle zakladateľa.
- Zakladateľské listiny vo väčšine prípadov nie sú verejne dostupné.

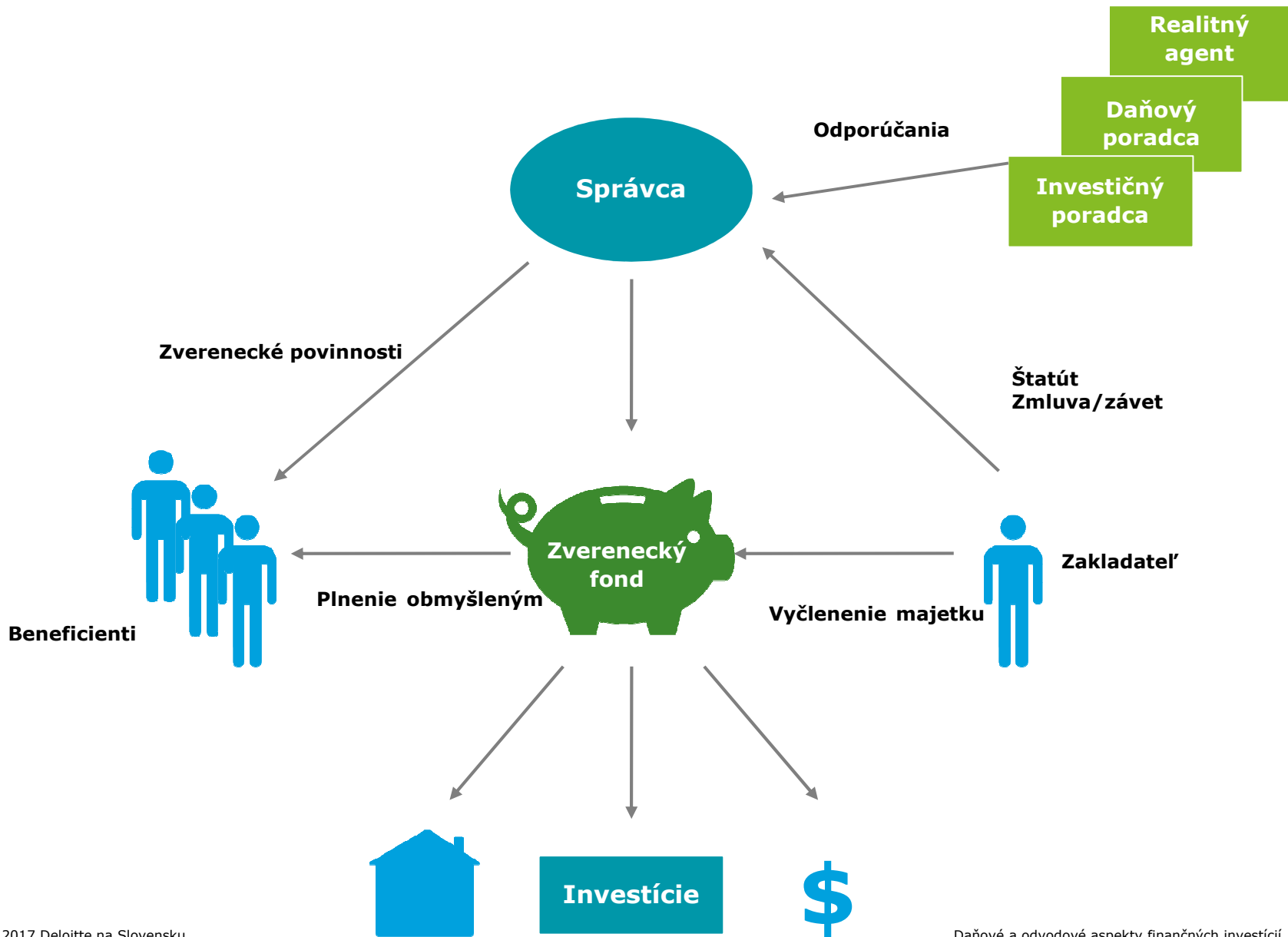
Výhody

- Anonymita
- Dlhá tradícia (stabilita a kvalifikovanosť inštitucionálnych správcov)
- Podrobná regulácia (judikatúra a právna vymáhateľnosť)
- Daňové výhody nastavenia

Nevýhody

- Potenciálne vyššie náklady na zriadenie a prevádzku.
- Prípadná jazyková bariéra a vzdialenosť.
- Často vysoká regulovanosť

Zverenecký fond (ZF)

Zverenecký fond

Právne aspekty

Nie je právnickou osobou a neregistruje sa vo verejných registroch.

Účel:

- Verejnoprospešný
- Súkromný

Založený vyčlenením majetku z vlastníctva zakladateľa a jeho zverením správcovi (zmluva, závet)

Vzniká prijatím poverenia k správe fondu jeho správcom alebo smrťou poručiteľa.

Správca ZF:

- FO / PO (správcovská spoločnosť),
- Menovaný/odvolávaný zakladateľom
- Náleží mu plná správa majetku
- Aj zakladateľ alebo beneficiant - nutnosť ďalšieho správcu

Majetok v ZF nie je nikoho vlastníctvom, vlastnícke právo vykonáva vlastným menom a na účet fondu správcu (zápis v obchodnom registri, katastri nehnuteľností).

Každý ZF musí mať štatút vydaný zakladateľom.

Zverenecký fond

Zakladateľ a správca (ak tak už neurobil zakladateľ) má právo menovať beneficenta, ak neurčí štatút inak – musí však byť stanovený okruh osôb.

Právo beneficenta na plnenie vzniká za podmienok stanovených štatútom.

Dohľad nad správou fondu - zakladateľ a beneficent.

Zánik ZF:

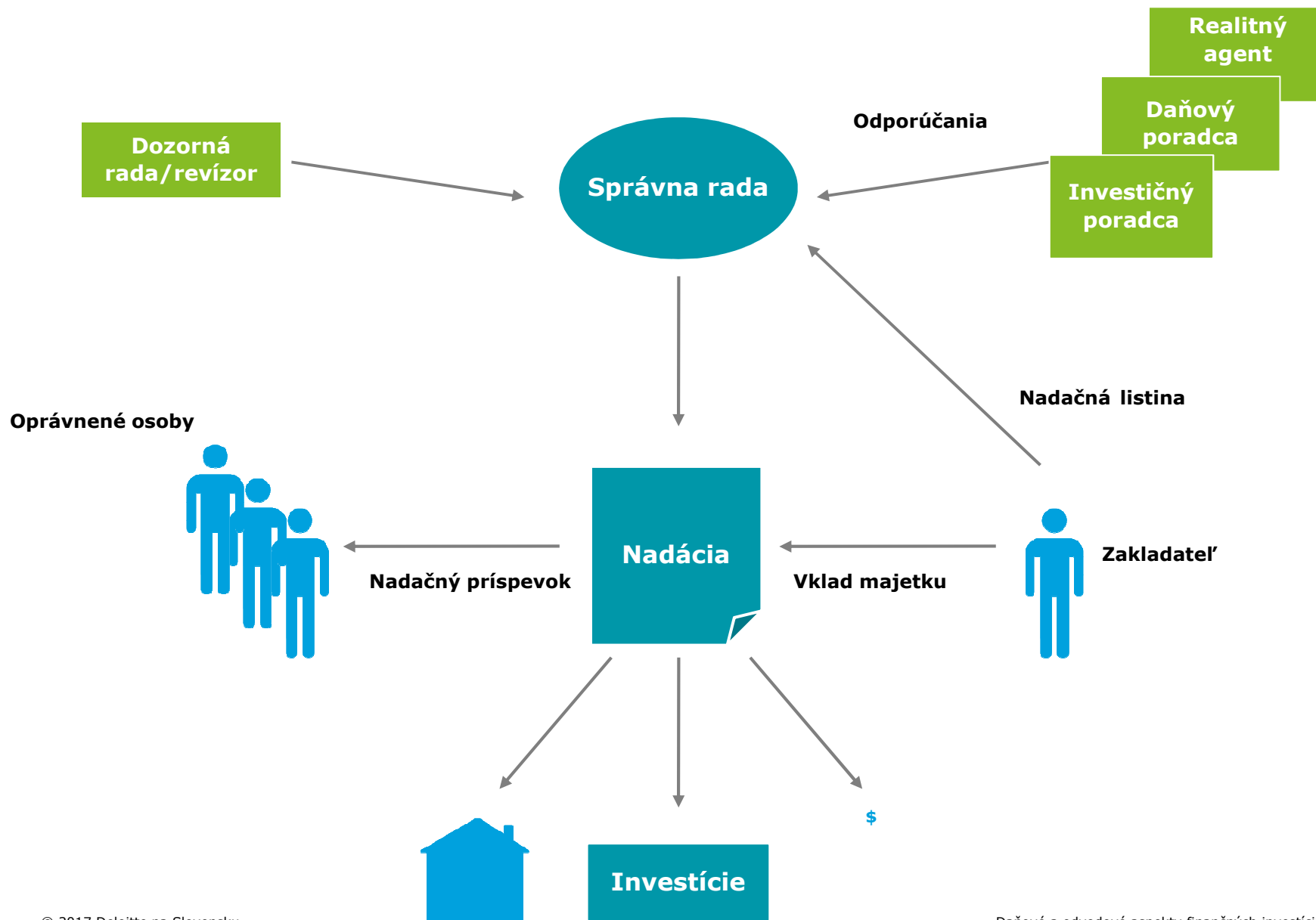
- uplynutím doby
- naplnením účelu
- rozhodnutím súdu
- vzdaním sa práva na plnenie všetkými beneficentami (len fond na súkromný účel)

Po zániku ZF vydá správca majetok tomu, kto má naň právo (t.j. beneficent, resp. správca)

Nevýhody

- Relatívne nový inštitút, nepredvídateľnosť súdnych rozhodnutí.
- V súčasnosti nie je možné vyčíslieť súvisiace náklady.

Rodinná nadácia (RN)

Rodinná nadácia

Právne aspekty

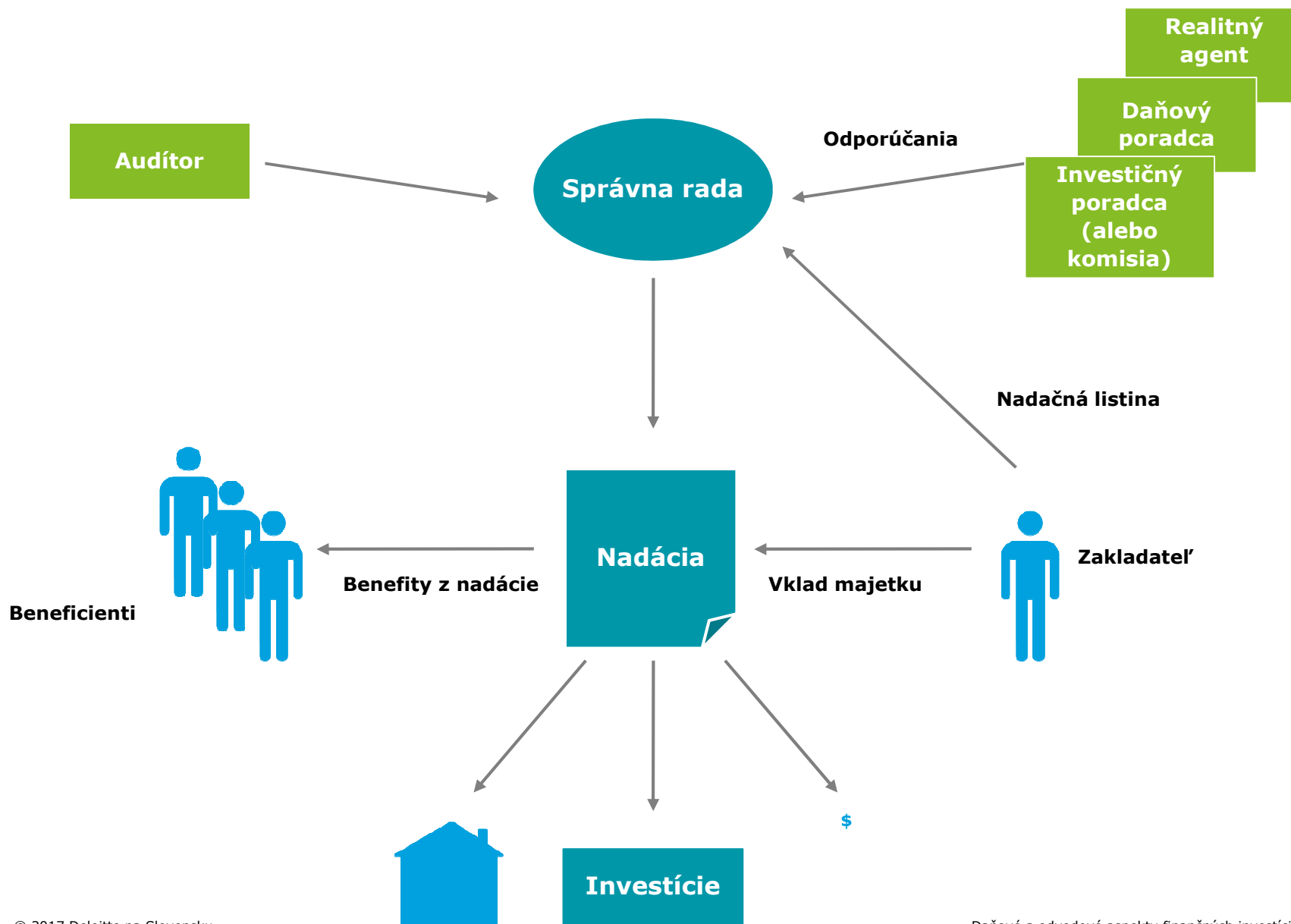
Právnická osoba zapísaná do verejného registra.

- Účel: dobročinný, k podpore určitého okruhu osôb
- Zakladá sa nadačnou listinou (zakladacia listina alebo závet).
- Štatút - ďalšia úprava fungovania (zverejnený v zbierke listín).
- Nadácia môže podnikáť, pokiaľ podnikanie predstavuje len vedľajšiu činnosť a výťažok podnikania slúži len k podpore jej účelu.
- Minimálna súhrnná výška vkladov pred vznikom nadácie 500 000 Kč.
- Štatutárnym orgánom - správna rada (aspoň 3 členovia).
- Kontrolný orgán - dozorná rada alebo revízor.

Nevýhody

- Relatívne nový inštitút, nepredvídateľnosť súdnych rozhodnutí.
- V súčasnosti nie je možné vyčíslieť súvisiace náklady.
- Publicita.

Rakúska súkromná nadácia (Privatstiftung)

Privatstiftung

Právne aspekty

- Právnická osoba, registrovaná v obchodnom registri (základné informácie musia byť zverejnené).
- Založená na základe jednostranného úkonu zakladateľa, ktorým do nadácie vloží majetok na určitý účel.
- Môže byť založená čisto na súkromný účel.
- Minimálna hodnota vneseného majetku - 70.000,- EUR.
- Nadácia poskytuje plnenie beneficentom (môže ním byť aj zakladateľ), ktorý by vo všeobecnosti mali byť určení v zakladateľskom dokumente nadácie, prípadne by mal byť stanovený spôsob ich určenia. Beneficienti sa oznamujú finančnému úradu.
- Orgánmi nadácie sú rada (3 členovia – nemôžu byť spomedzi beneficentov) a audítor, dozorná rada, prípadne ďalšie poradné orgány.

Nevýhody

- Podriadenie sa cudziemu právu
- Potenciálne vyššie náklady na zriadenie a prevádzku.
- Určitá miera publicity
- Prípadná jazyková bariéra a vzdialenosť

Diskusija

Kontakty

Miroslava Terem Greštiaková

partner, advokát

Tel. +421 903 630 823

E-mail: mgrestiakova@deloitteCE.com

Róbert Minachin

manažér, advokát

Tel. +421 2 58 249 365

E-mail: rminachin@deloitteCE.com

Andrea Hlisnikovská

senior associate, advokátsky koncipient

Tel. +421 2 582 493 67

E-mail: ahlisnikovska@deloittece.com

Deloitte označuje jednu, resp. viacero spoločností Deloitte Touche Tohmatsu Limited, britskej súkromnej spoločnosti s ručením obmedzeným zárukou (UK private company limited by guarantee), a jej členských firiem. Každá z týchto firiem predstavuje samostatný a nezávislý právny subjekt. Podrobný opis právnej štruktúry združenia Deloitte Touche Tohmatsu Limited a jeho členských firiem sa uvádza na adrese www.deloitte.com/sk/onas.

Spoločnosť Deloitte poskytuje služby v oblasti auditu, daní, práva, podnikového a transakčného poradenstva klientom v mnohých odvetviach verejného a súkromného sektora. Vďaka globálne prepojenej sieti členských firiem vo viac ako 150 krajinách má Deloitte svetové možnosti a dôkladnú znalosť miestneho prostredia, a tak môže pomáhať svojim klientom dosahovať úspechy na všetkých miestach ich pôsobnosti. Približne 244 000 odborníkov spoločnosti Deloitte sa usiluje konať tak, aby vytvárali hodnoty, na ktorých záleží.